

jeho propuštění ze služeb. Nejvyšší soud dovolání tomu vyhověl a uvádí mimo jiné v odůvodnění také toto:

»... Jde o rozřešení otázky, zda odvolací soud byl oprávněn přezkoumati rozhodnutí kárného výboru po stránce formální a materiální. Potřeby přezkoumání kárného rozhodnutí po stránce formální v odvolacím řízení nebylo, ježto se stalo nesporným, že disciplinární řízení bylo provedeno správně. Odvolací soud však n e p r á v e m odmítl přezkoumati materiální správnost rozhodnutí kárného výboru, ač byl k tomu povinen, jak dovodil nejvyšší soud v rozhodnutí ve sbírce nálezů nejvyššího soudu civ. 3123, ke kterému se pro stručnost odkazuje.

Poněvadž v této části svého rozsudku odvolací soud věc právně mylně posoudil a neučinil ani potřebných zjištění, není věc zralá k rozhodnutí (§ 35, 2. odst. zák. čís. 131/31 Sb. z. a n.).

Dalšími vývody dovolání nebylo třeba se obírat, ježto výtky neúplnosti odvolacího řízení se staly následkem zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci k novému projednání a rozhodnutí zbytečnými.«

(Rozh. nejv. soudu v Brně ze dne 14. I. 1937, čís. Rv I 1880/36-2.) Dr. Brotan.

Nekalá soutěž (zák. čís. 111/1927 Sb. z. a n.). — Jen omyl v otázce, zda jde o údaje nepravdivé a způsobilé poškodit podnik, rovná se nedostatku vědomí (§ 2 e) tr. z.), na němž záleží s hlediska přečinu zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži. — Domnění původce projevu, že se projev nepřičí trestnímu zákonu, třebaš vyvolané poradou s právníkem, zůstává omylem o trestně právních následcích činu a tudíž právním omylem v oboru trestního zákona (§§ 3, 233 tr. zák.). — Skutková podstata tohoto přečinu není vyloučena tím, že údaje byly učiněny ve formě otázek. — Pro hospodářské boje, podporované živnostenskými společenstvy, neplatí nic jiného, než co platí všeobecně o přípustnosti soutěže; nelze proto nedostatek bezprávnosti projevu dovozovati z toho, že se projev stal u výkonu společenstevní funkce; omyl v tomto směru není omylem v oboru práva správního (§ 2 e) tr. z.), nýbrž omylem v oboru práva trestního (§§ 3, 233 tr. zák.).
Rozh. ze dne 12. ledna 1937, Zm II 394/36, rozh. čís. 5787 Sb. n. s.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti soukromé žalobkyně do rozsudku krajského soudu, jímž byli obžalovaní podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěni soukromé obžaloby pro přečin zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc nalézacímu soudu, aby ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y: Zmateční stížnosti, dovolávající se důvodů zmatečnosti podle § 281, č. 5, 9 a), b) tr. ř., nelze upřít oprávněnost.

K naplnění skutkové podstaty přečinu zlehčování podle § 27 zák. proti nekalé soutěži se vyžaduje, aby bylo dokázáno:

a) že údaje o poměrech podniku byly objektivně nepravdivé a způsobilé poškodit podnik,

b) že tyto údaje byly pachatelem učiněny za účelem soutěže, t. j. směřovaly k tomu, aby pozice zlehčovaného podniku v soutěži byla zeslabena, a že údaje ty byly k tomu způsobilé,

c) že si byl pachatel vědom nepravdivosti údajů a jich způsobilosti poškodit zlehčovaný podnik (rozh. č. 3475, 4059, 5509 Sb. n. s.).

Usuzuje, že obžalovaní dali závadné plakáty uveřejnit v obraně proti článkům a plakátům soukromé žalobkyně, avšak aspoň částečně i za účelem soutěže, dospěl nalézací soud již z toho k závěru, že skutková podstata souzeného přečinu je naplněna po stránce objektivní, při čemž přehlíží, že by se k tomu vyžadovalo, aby byl splněn též předpoklad uvedený nahoře pod lit. a).

Otázkou, zda a pokud šlo vůbec o údaje o poměrech podniku soukromé žalobkyně a zda tyto údaje byly objektivně nepravdivé a způsobilé podnik ten poškodit, rozsudek se vůbec nezabývá, opírá však zprošťující nález o úvahu, že tu po stránce subjektivní není předpokladu uvedeného vpředu pod lit. c). Tento úsudek odůvodňuje nalézací soud výlučně tím, že obžalovaní dali plakáty dříve, než bylo o nich ve výborové schůzi společenstva obuvníků soudního okresu n-ského hlasováno a než byly uveřejněny, přezkoumati a opravit advokátem Dr. M., aby v nich nebylo nic závadného a protizákonného, čímž by mohli přijíti do sporu se soukromou žalobkyní, že tudíž jednali velmi opatrně a že proto nevěděli, že údaje v inkrimovaných plakátech obsažené jsou nepravdivé a způsobilé podnik soukromé žalobkyně poškodit. Obžalovaní proto nejednali ve zlém úmyslu, jehož vyžaduje ustanovení § 27 cit. zák.

Právem vytýká zmateční stížnost s hlediska zmatku § 281, č. 9 a) tr. ř., že tu nalézací soud vychází z názoru pochybeného po stránce hmotně právní.

To, co nalézací soud v uvedeném směru zjišťuje, poukazuje pouze k tomu, že obžalovaní byli po případě na omylu, pokud jde o otázku trestnosti stíhaných projevů, t. j. zda se zmíněné projevy přičítají nějakému ustanovení trestního zákona. Co se však týče otázky viny, předpokládá zákon u osob starších čtrnácti roků, že jsou vybaveny takovou měrou soudnosti a schopnosti usuzovací a rozpoznávací, aby si uvědomily význam a dosah svého jednání v oněch směrech, jež mají význam se stanoviska práva trestního. S hlediska platného zákona a zejména hledíc k ustanovením §§ 3 a 233 tr. z. je proto zjevno, že vina ve smyslu práva trestního nevyžaduje vědomí o trestnosti závadného jednání (rozh. čís. 2791 Sb. n. s.). Věc nemá se jinak dokonce ani u osob mladistvých, kde § 6, odst. 1 zák. č. 48/1931 Sb. z. a n. přiznává omluvitelné neznalosti právních předpisů jen účinek možnosti upuštění od potrestání, nikoli však vliv na posouzení otázky viny.

Shledal-li pak Dr. B., jak rozsudek zdůrazňuje, ve své vlast-

nosti jako odborník-právník projevy, o něž jde, bezvadnými, mohlo to u obžalovaných vyvolati dojem a předpoklad, že uveřejnění projevů nepřivede obžalované do rozporu s trestním zákonem, nanejvýš se zákonem proti nekalé soutěži; leč tím byl by dokázán jen jejich omyl o trestně právních následcích jejich jednání, tudíž omyl právní v oboru trestního zákona, jakým je též doplňující jej zákon čis. 111/1927 Sb. z. a n. ve svých normách trestněprávních, a tím omyl, který obžalované ve smyslu uvedených ustanovení nemůže zbaviti viny; nebyl by však dokázán omyl o skutečnostech, pro které nemohli po rozumu ustanovení § 2 e) tr. z., platícího obdobně pro veškerá jednání k posouzení soudům příkazaná (rozh. čis. 70 Sb. m. spr.), spatřovati ve svém jednání trestný čin, nanejvýš přečin podle § 27 cit. zák. Skutečnosti, o něž jde, týkají se otázky, zda byly údaje nepravdivé a způsobilé poškoditi podnik soukromé žalobkyně. Jen omyl o těchto skutečnostech rovnal by se nedostatku vědomí, na němž s hlediska § 27 cit. zák. záleží.

Okolnosti, že odborník-právník pokládal projevy, o něž jde, za bezvadné, že o tom obžalované všeobecně ujistil a že tito měli proto projevy za beztrestné, nemají nic společného s otázkami, zda stíhané údaje byly pravdivé a způsobilé poškoditi podnik soukromé žalobkyně, natož s otázkou, zda si obžalovaní byli těchto objektivních a konkrétních předpokladů vědomi. Otázku, zda tu takové vědomí bylo či nebylo, lze posouditi jen se vztahem na určité, konkrétní, třebaš mylné poznatky, představy a úsudky obžalovaných o poměrech zlehčovaného podniku, pokud by takové poznatky, představy a úsudky podle názoru pachatelova ospravedlňovaly zlehčující údaje. Všeobecný předpoklad bezvadnosti a beztrestnosti projevů vůbec není poznatkem, představou neb úsudkem o poměrech zlehčeného podniku a nemůže proto býti v nižádné souvislosti s otázkou, o niž jde.

Z toho vysvítá, že nalézací soud, zkoumaje otázku subjektivní s hlediska zcela bezvýznamného, jen mylným užitím zákona dospěl k vyloučení vědomí obžalovaných o nepravdivosti stíhaných údajů, pokud se týče o jejich způsobilosti poškoditi podnik soukromé žalobkyně, a je proto napadený rozsudek stížen zmatkem podle § 281, čis. 9 a) tr. ř.

Poněvadž odvod obžalovaných dovozuje, že zprošťující nález by byl opodstatněn i z jiných důvodů, než které uvádí napadený rozsudek, nutno se zabývati též příslušnými vývody odvodu, pokud ovšem nepředpokládají skutková zjištění v rozsudku neobsažená, nebo dokonce novoty v řízení zrušovacím zásadně nepřipustné.

Tu především neobstojí názor obžalovaných, jako by u některých ze stíhaných výroků byla skutková podstata přečinu zlehčování vyloučena proto, že výroky ty jsou formulovány jako otázky; jeť známo, že oblíbeným prostředkem ke zvláštnímu zdůraznění některého tvrzení je právě řečnická otázka.

Neprávem mají obžalovaní dále za to, že jejich trestněprávní odpovědnost je vyloučena okolností, že jednali jako starosta, pokud se týče jednatele uvedeného společenstva, vykonávali prý veřejnoprávní funkci po rozumu § 119 d), g) živnostenského řádu. Obžalovaní tím uplatňují, že by jejich jednání nebylo bezprávné, i kdyby jinak naplňovalo skutkovou podstatu přečinu zlehčování; jsou však na omylu.

Podle § 114 živn. řádu je sice též účelem společenstva podporovati hospodářské zájmy jeho členů a proto by zřejmě ani nebylo námitek, aby společenstvo své členy podporovalo i v soutěži a obraně proti velkopřumyslu. Není však právního ustanovení, podle něhož by takové společenstvo bylo oprávněno, aby, sledujíc uvedené snahy, užívalo prostředků jinak podle zákona nepřipustných. Bylo-li již rozhodnutím zrušovacích soudů čís. 5362 Sb. z. a n. v tomto řízení vyneseno, že soutěž a obrana v soutěži je sama o sobě přípustná, že však nesmí vybočiti z mezí zákonem proti nekalé soutěži stanoveným, a že je právě účelem zákona č. 111/1927 Sb. z. a n., aby se hospodářský boj, k němuž též patří i stavovské a zájmové akce, směřující k obraně proti soutěži jiného, pohyboval v mezích slušnosti a dobrých mravů, nemůže nic jiného platiti pro stavovskou akci podniknutou uvedeným společenstvem. Že i společenstvo je přepisy uvedeného zákona vázáno, je tím méně pochybné, když právě ustanovení § 114, odst. 2 živnost. řádu jako jeden z účelů společenstev uvádí potlačování a odstranění obchodních zařízení, která ruší poctivou soutěž mezi členy společenstva (srovnej i § 115, odst. 3, lit. i) cit. zák.). Klade-li tu zákon důraz na poctivost soutěže mezi členy společenstva, nelze předpokládati, že by společenstvu bylo dovoleno postupovati proti soutěžitelům mimo společenstvo prostředky podle zákona č. 111/1927 Sb. z. a n. nepřipustnými. Neplatí-li tudíž pro hospodářské boje společenstvem podporované nic jiného, než co ve smyslu hořejších vývodů platí o mezích přípustné soutěže všeobecně, nelze z toho, že šlo o funkci společenstevní vyvoditi nedostatek bezprávnosti jednání obžalovaných, zvláště když podle § 119, lit. e), odst. 3 živnost. řádu je naopak na starostovi společenstva, aby k jeho správě dohlédal, čímž mu byla dokonce uložena povinnost, aby provedení nezákonných usnesení a akcí zamezil. Kdyby však obžalovaní, k čemuž jejich odvod rovněž poukazuje, byli mylně předpokládali, že jsou třeba protizákonným usnesením výboru zavázáni, aby závadné plakáty uveřejnili, a že jsou tím zbaveni odpovědnosti, nešlo by tu, jak se odvod obžalovaných mylně domnívá, o omyl v oboru práva správního, jež by bylo klásti na roveň omylu ve skutečnostech po rozumu § 2 e) tr. z., nýbrž o omyl v oboru trestněprávním, tudíž zase o omyl, jenž obžalované podle §§ 3, 233 tr. z. nezavazuje viny. Zcela neprávem dovolává se odvod rozhodnutí čís. 4007 Sb. n. s., kde jde o případ zcela jiného rázu, totiž o projev, jímž podal posudek veřejný úředník z příkazu svého představeného

v okruhu své činnosti a bez jakéhokoliv soutěžitelského úmyslu.

Hledíc k tomu, co předesláno, bylo zmateční stížnosti soukromé žalobkyně podle § 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř. vyhověti a uznati, jak se stalo.

V novém řízení bude na soudu nalézacím, aby u každého ze stíhaných výroků jednotlivě zkoumal, zda a pokud jsou na počátku důvodů pod lit. a)—c) vytčené zákonné předpoklady skutkové podstaty přečinu zlehčování opodstatněny čili nic; vždyť nějakým paušálním posouzením, o něž se pokusily dosavadní rozsudky nalézacího soudu, nelze řešiti otázky, o něž v souzeném případě jde.

Dr. Poláček.

L I T E R Á R N Í Z P R Á V Y

Univ. prof. Dr. Vladimír Solnař, **Několik úvah o příčinném vztahu a adekvátnosti v trestním právu** (Knihovna Sborníku věd právních a státních, nová řada, č. 15, 1937, 142 stran).

Profesor Solnař zabýval se problémem naznačeným v titulu knihy již ve svém článku »Ohrožení, pokus a vztah příčinný«, uveřejněném v »Poctě Miříčkově« r. 1933. Již tehdy projevil sklon k teorii vztahu adekvátního, k níž se i ve své knize přiznává. Tehdy ovšem nepodal bližšího pojmového vymezení této teorie, či vlastně těchto teorií (neboť je jich několik), poněvadž toto vymezení, jak sám praví, »by se musilo vypořádati s celou spleť názorů, které se zde vyskytly«. Nyní pak se v knize před námi ležící s celou touto spleť skutečně vypořádává, a to vypořádává způsobem důkladným, jakému jsme ve spisech Solnařových uvykli. Tomu nasvědčuje již bohatá literatura, kterou autor uvádí téměř na sedmi stranách svého spisu a zajisté nejen uvádí, nýbrž i zevrubně zpracoval, jak tomu nasvědčuje snad každá stránka jeho spisu. Nemýlím-li se, byla to právě tato bohatá, nyní téměř již nepřehledná literatura, co prof. Solnaře zlákal k zevrubnějšímu propracování zvoleného tématu, a ovšem i obtíž problému, o jehož vyřešení se pokoušely i nejlepší hlavy, aniž lze dosud říci, že by byl definitivně vyřešen. Při tom je si autor dobře toho vědom, jak obsáhlé, ba snad bezedné je to téma, a proto hned předem zdůrazňuje, že není jeho úmyslem je úplně vyčerpati a že zejména kriminálně politické úvahy omezuje na minimum.

V úvodě vykládá Solnař stručně podstatné rozdíly známých tří teorií příčinného vztahu: teorie podmínky, teorie příčiny a teorie vztahu adekvátního, podotýká, že k teorii příčiny, nyní téměř opuštěné pro nejasnost a nepraktičnost odlišujícího kritéria, nebude nadále přihlížeti. Zároveň podává náčrtek celého svého spisu.

V prvním oddílu, nadepsaném **Příčinný vztah ve smyslu právním** (s. 17—39), ukazuje autor na myšlivou a